

Historien om E 187 Anna Sørines forlis

- Rejsen

Den 9. juni 1986 forliste supertrawleren E 187 Anna Sørine under fiskeri på Nordsøen. Tre besætningsmedlemmer omkom. Den 42-årige skipper, Poul Bødskov, overlevede. Dette er beretningen om det forlis, der tog hans liv.

Af Ken Mathiesen og Heidi Søndergård Mathiesen

10

Del 1

Poul bevæger sig uroligt i køjen. Små nervøse refleksbevægelser, der bliver mere og mere intense. Han vågner med et sæt, slår dynen til side og svinger benene ud på kahyttens gulvtæppe.

Hans hjerte hamrer løs inde i brystkassen.

Fra spidsen af hans lysblonde pandehår løber en tung sveddråbe. Den lander i et af de buskede øjenbryn.

Bag ham er der fugtigt. På lagnet og på den flade hovedpude. Med højre hånd famler Poul efter stikkontakten til sengelampen.

20

Han gnider øjnene og kigger på sit ur. Klokkeren er omkring tre en nat sidst i maj 1993.

Den bankende rytme fra hans hjerte bliver langsommere, og i et kort øjeblik hører han den rungende takt fra stemplerne i fiskekutteren "Lars Hyldigs" motor under ham. Så begynder hjernen automatisk at repetere den drøm, der har fulgt ham de seneste fem år:

Som statist i en uvirkelig film sidder Poul i en orange redningsflåde. Han kigger ud af den kvadratmeterstore åbning i det elastiske gummi.

50 meter ude i det mørkeblå hav ser han Steen.

Den 21-årige fyr ligger helt stille og vugger i de skumfyldte bølger. Ansigtet er begravet i vand, og kun det bagerste af håret er synligt. Begge Steens arme flyder slapt i vandet over hans hoved, og man kan svagt skimte konturerne af hans orange regnfrakke under havoverfladen.

30

Få meter fra Steen pisker den 15 år ældre Henning panisk med benene for at træde vande. Også han har gummistøvler og kraftigt regntøj på.

Henning løfter den ene hånd og vinker rædselslagen hen i mod redningsflåden. Men i samme sekund tager vinden fat i flåden og hvirvler den rundt.

Poul stirrer over mod døren. I sprækken mellem døren og karmen trænger lyset ind. Han søger med fødderne efter sine sorte træsko. Et vrimmel af løse og halve tanker buldrer rundt inde i hans hoved. Poul har prøvet det utallige gange før. Nogle gange er han bange for at falde i søvn. Da han gik til køjs for cirka fire timer siden, havde han på fornemmelsen, at natten ikke ville blive lang.

40

Når først drømmen har vækket ham, er der ikke noget at gøre. Han kan lige så godt stå op, for han ved, at han ikke kan lægge sine tanker i lænker.

Pouls mareridt er det samme hver gang. Billedet af Steen og Henning, der ligger i vandet.

Men værst er tankerne om Marius' skæbne. De kan overrumple ham når som helst.

Midt under en familiefest. Når han kører bil.

Men især, når han arbejder til havs.

Så tænker han på, hvordan Marius har søgt tilflugt fra vandmasserne mellem de to tunge ståldøre i

50 ingeniørgangen under dækket. Heldigvis har Poul aldrig hørt, præcis hvordan Marius døde. Men han kan ikke undertrykke spekulationerne om, hvor hurtigt Marius har tabt kampen. Er han druknet med det samme? Er han gledet langsomt ind i kuldedøden? Eller har han desperat gispet efter ilt i de sidste minutter, inden han er blevet kvalt?

Poul rejser sig langsomt fra sengen. Han knapper sin ternede skjorte og trækker de blå arbejdsbukser op til taljen. Den høje, ranglede mand går ud på gangen. Lyden fra motoren bliver mere intens. De andre besætningsmedlemmer sover, bortset fra vagten i styrehuset. Med sine store arbejdshænder griber Poul fat om gelænderet og hiver sig op ad den stejle trappe. Så er han oppe i styrehuset. Vagten har mindst en time tilbage. Han kigger på Poul med et spørgende blik, men han er ikke overrasket. Det er sket før, at Poul er dukket op om natten. Så har de snakket om alt muligt. Alt muligt andet end forlis og folk, der ligger i vandet.

60 Efter en kop kaffe og en sludder forlader vagten det polstrede pilotsæde midt i styrehuset og går i seng.

Poul er alene. Han tænker ikke mere på Steen, Henning og Marius. Han tænker på sit eget liv. Over friheden på havet, over glæden, han har haft ved fiskerlivet. Alt det, han er begyndt at tvivle på.

Poul smider træskoene og lader sig dumpe ned i pilotsædet. Han ser på sit armbåndsur. Der er næsten gået en time, siden han vågnede med hamrende hjerte.

70 Poul tænker at det vil være godt for ham med en lang formiddagslur – hvis han altså kan sove.

- 0 -

Den røde Passat nærmer sig isværket og standser på Hvillingkaj i centrum af Esbjerg Fiskerihavn. I bilen sidder 42-årige Poul Bødskov og hans hustru gennem næsten 20 år, Kirsten. Poul kysser Kirsten farvel, stiger ud af bilen og skridter de få meter tværs over kajpladsen. Som sædvanlig vender han sig ikke om og vinker.

80 Det er den 2. juni 1986. Det er cirka to timer siden, solen er stået op over Esbjerg, og vinden er for doven til end at løfte op i en tot af Pouls lysblonde hår. Over fiskerihavnen ligger et tæt slør af dis og tåge.

Klos op ad bolværket hviler den postkasserøde supertrawler, E187 Anna Sørine. Kun ni måneder gammel er den en af landets mest moderne fiskefartøjer. Poul sætter højre fod på skibets Skagensgule ræling og trækker sig ombord. Den næste uge skal Anna Sørine være Pouls arbejdsplads. Som skipper er han øverste ansvarlig for den fem mand store besætning, der netop er i gang med at bære de sidste kasser med proviant ombord. Kød, kartofler, sodavand, toiletpapir, videofilm og spillekort. Med 20 års baggrund som fisker, er Poul også den mest erfarne af de fem.

90 På havnen siger de om ham, at han er god til at finde fisk. Af samme grund har kollegerne givet ham tilnavnet "Hummeren".

Denne gang lyder Pouls opgave på at fylde Anna Sørines store lasttanke med mere end 800 tons af industrifisken tobis til en værdi af en halv million kroner. Poul springer rutineret op ad de få trin til styrehuset, hvor han kigger sig omkring. Det er fjerde gang, han skal med Anna Sørine. Alt ligner sig selv.

Allerede før solen rigtig får brændt sig igennem tågesløret over havnen, sejler Anna Sørine forbi den sidste havnemole og ud i den smalle sejlrende.

100 Poul står ved styrehåndtagene i styrehuset og slubrer i en kop sort kaffe. Han har navigeret gennem sejlrenden hundredvis af gange før.
Det tegner til at blive en god rejse.

Ligesom de andre Esbjerg-kuttere, der er sejlet ud på Nordsøen i de seneste dage, sætter Anna Sørine kursen mod vestsydvest. Mod Outer Well Bank ud for Englands kyst. Poul ved, at rejsen vil tage dem et par døgn.

110 Fiskeriet er gået fremad for Anna Sørine i den sidste måneds tid. Da havnens sugelossere tømte skibet dagen forinden, standsede fiskemelsfabrikkens vægt først ved 860 tons.
Men en hård vinter med maskinskader og dårlig fangst har tæret på skibets ejer, Poul Kristensen. Derfor har Poul Bødskov denne junimorgen sagt ja til at sejle af sted som Anna Sørines skipper. De to lærte hinanden at kende på skipperskolen i Esbjerg i 1972, og for Poul Kristensen er Bødskov langt fra et tilfældigt valg.
På havnen går han for at være en bundsolid mand med hænderne skruet rigtigt på. Bødskov ved godt, hvad kollegerne siger om ham – at der ikke er noget, der kan gå så meget i stykker, at Poul Bødskov ikke kan reparere det.
Engang fik han vandpumpen på en vaskemaskine til at køre i halvanden måned ved hjælp af en boremaskine.

120 Egentlig ville han gerne have uddannet sig. Men som nummer fire i en søskendeflok på 11, måtte han vente til storebroderen var færdig med at læse.
Så Poul kom ud at tjene på en gård, da han var 13.
I en sommerferie havde han lyst til at skaffe lidt ekstra og tog en uges hyre på en fiskekutter i Esbjerg. Poul var frygtelig søsyg hele ugen, men han holdt ud. Da han ville sige tak for denne gang, sagde skipperen til ham, at han sandelig ikke bare sådan kunne smutte. Han havde en måneds opsigelse. Og så tog Poul tilbage til landmanden på gården og meddelte, at han måtte blive på skibet. Først længe efter fortalte skipperen ham, at der slet ikke fandtes noget opsigelsesvarsel. Skipperen havde bare væddet en flaske brændevin med skibets bedstemand, om den søsyge knægt kunne holde til endnu en rejse.
De første fem år på havet blev Poul søsyg bare ved tanken om at skulle af sted.

130 Han mødte Kirsten på Sømandshjemmet i Esbjerg i 1965.
Poul syntes, hun så forrygende sød ud i sin turkisblå kittel. Han tog mod til sig, og en dag, han kom op til disken for at aflevere sin spisebillet, kyssede han hende.
De blev hurtigt gift og fik børnene Lone, Bo, Lotte og Anders.

Poul lovede sin kone, at han ville stoppe med at fiske efter to år. Sammen skulle de overtage svingerforældrenes gård.
Men pengene var gode, og Poul kunne lide sit job.
Kun to gange siden har han overvejet at finde noget andet at lave.

140 Den første gang er efter februarstormen i 1969.
Poul er på vej hjem med en fyldt stålkutter, der pludselig tager vand ind. Besætningen forsøger forgæves at pumpe vandet ud igen, og de fire mænd springer derfor i redningsflåden. Her kan de ikke finde kniven, der skal skære flåden fri af skibet. Bliver linen ikke kappet, risikerer de alle at

blive trukket med kutteren ned i dybet. Poul klatrer snarrådigt tilbage på det synkende skib for at hente en kniv.

Stormen tager 11 af hans kammerater den nat.

- 150 Den anden gang er halvandet år senere. Poul befinder sig ombord på en brændende trækutter. Også her redder han sig i sikkerhed på et hængende hår. Kulsyrepatronen, der skal puste flåden op, er væk, og Poul må fylde luft i flåden med pumpen fra flådens nødpakke, mens flammerne slikker op ad styrehuset få meter fra ham. Da han sammen med besætningen har padlet flåden 25 meter væk, eksploderer der flasker med ilt og gas inde på skibet. Stumperne fra styrehuset flintrer, som kom de fra en håndgranat, lige hen over Pouls hoved. Bagefter siger han til Kirsten, at han aldrig mere vil sejle med sådan noget gammelt lort.

- 0 -

- 160 Det er den 4. juni tidligt om morgenen, da Anna Sørine ankommer til bestemmelsesstedet, Outer Well Bank. I to døgn, fra tidlig morgen til ti-elleve tiden om aftenen, har Poul stået i styrehuset for at holde det 45 meter lange skib på den præcise kurs. Poul ved, det er vigtigt at holde sig orienteret om de gode fiskepladser på forhånd. Derfor lytter han til radioen. Især lytter han til tonefaldet i samtalerne mellem de andre skippere. Han kender dem godt nok til at vurdere, om de taler sandt, eller om de prøver at skjule deres begejstring over en stor stime fisk. Ind i mellem diskuterer de også, hvordan det danske fodboldlandshold klarer sig ved VM i Mexico.

- 170 Poul tager fat i håndtaget, der regulerer skibets hastighed. Han trækker det tilbage, omtrent til neutral position. Den hule rungen fra Anna Sørines 1600 HK Deutz dieselmotor bliver mere harmonisk. Poul kaster et blik på ekkoloddet. På det græsgrønne dæk, ti-femten meter foran styrehuset, arbejder de andre besætningsmedlemmer – Ole, Henning, Steen og Marius. De har alle sejlet med Anna Sørine siden dens første rejse for ni måneder siden. Og de kender deres pladser ombord.

- 180 30-årige Ole er maskinmand. Senere på sommeren skal han giftes med sin kæreste, Anette. Den lille firskårne, blonde mand holder øje med motoren. Han tjekker filtre og skifter olie. Ligesom med Poul, har de andre respekt for hans tekniske snilde. De ved, at han kan mere end de fleste med en skruetrækker. Men når der fanges fisk, arbejder Ole på dækket sammen med Henning.

- Med sine 36 år er Henning den næstældste på skibet. Hennings plads er ved den lysegrå indhivertkasse, hvor fiskene glider fra posen og ned i skibet. Han er en lille mand med lyst fipskæg, som forsørger sin kone og tre børn hjemme i Esbjerg med fiskeriet. Når Anna Sørine hiver fisk ombord, er det Hennings opgave at lede fisken gennem indhivertkassen og videre ned på arbejdsdækket en etage under ham. På arbejdsdækket står Marius og tager i mod.
- 190 Marius er nybagt far og jævnaldrende med Ole. De to er også hinandens bedste venner.

Den lille tætte, muskuløse fyr med kastaniebrunt hår og rødmosset fuldskæg er næsten altid glad og beklager sig aldrig. For han elsker sit arbejde.

Han sorterer drønende hurtig fiskene og leder dem med et transportbånd op i metaltårnet på dækket ovenover, hvor de bliver blandet med is, så de kan holde sig friske, til skibet når i havn.

200

Som femtemand og yngste ombord, er det ofte Marius' fætter, Steen, der får de opgaver, som ingen andre har lyst til. Men det betyder ikke noget for Steen. Han gør, hvad han bliver bedt om, uden at mukke.

Sommetider står den rødhårede gut ved istårnet og flytter rundt på det blikrør, der sluser fiskene fra tårnet og ned i Anna Sørines lastrum. Andre gange hjælper han Marius på arbejdsdækket.

I løbet af dagen finder Poul kun 80 tons tobis.

De fylder ikke meget i Anna Sørines store lasttanke, og Poul vurderer, at fiskeriet på Outer Well Bank ikke er godt nok til at blive hængende efter.

Næste dag sætter Anna Sørine derfor kursen nordpå.

210

I to dage blæser det med kulingstyrke, og den 6. juni sejler Anna Sørine ind på Southermost Rough, omkring 70 sømil fra Englands kyst.

Fiskepladsen udgør den sydvestlige kant af Dogger Banke. Poul har fisket her et utal af gange. Han kender bunden med dens revler, og han ved, at bølgerne brydes på den kant, der afgrænser den store, flade banke.

Når strømmen vender, kommer tobisen frem på kanten, og da dagen er omme, har Anna Sørine yderligere 160 tons af den lille industrifisk i lasten.

220

Den 7. juni finder Poul mere end 200 tons, som Ole, Henning, Marius og Steen fylder i de forreste tanke. Poul bliver stolt ved tanken om at sejle ind i Esbjerg Havn med fuld last.

Den 8. juni er der også masser af fisk, men sidst på dagen indstiller Poul fiskeriet på grund af kraftig blæst. De andre skippere i området fisker videre.

I lasttankene under dækket ligger nu 800 tons tobis. De tynger ligeså meget som 160 indiske hanelefanter. Poul ved, at der stadig er plads til 60 tons, men han vil nøjes med 40. Så synes han, skibet ligger bedre på vandet.

Om aftenen siger han til de andre, at rejsen slutter i morgen. Når sidste slæb er hevet ombord over middag, vil han sejle Anna Sørine hjem til Esbjerg.

230

Den 9. juni står besætningen på Anna Sørine som sædvanlig op sammen med solens første stråler. Blæsten har lagt sig, og Nordsøens vand er fladt som plader af blik. I messen står der cornflakes, franskbrød, ost og masser af kaffe på det mørkebrune, lakerede træbord.

Ole, Henning, Steen og Marius spiser hurtigt

deres morgenmad. Så iler de ud på dækket for at gøre fiskegrejerne klar. De ved, at jo hurtigere grejerne kommer i vandet, jo hurtigere kan de komme tilbage i køjen til en morgenlur.

240

Over skibet svæver mågerne mageligt rundt i den svage vind. Poul står i styrehuset i skjorteærmer og sin mors hjemmestrikkede sokker. Han smider altid skoene inden døre.

Der er fisk at se fra morgenstunden, men så forsvinder de igen. I løbet af formiddagen kommer de andre op til ham. De vil vide, om der er noget på ekkoloddet, eller om de lige kan nå et spil kort.

Poul svarer, at de venter på strømvendingen. Men så sejler vi også hjem, forsikrer han dem.

Ved middagstid sejler Anna Sørine forbi en anden

Esbjergtrawler, E 100 Betty Børsmose. Hele formiddagen har Poul været i radiokontakt med Betty Børsmoses skipper, Thorvald Børsmose.

Som de eneste slæber de på yderkanten af Southernmost Rough. 15 andre fiskeskibe fra Esbjerg fisker på inderkanten omkring ti sømil derfra.

Poul og Thorvald har talt om, at de nok ligger og roder i én stor stak derinde.

Poul beslutter, at der skal serveres frokost, inden det sidste slæb trækkes ind. De mangler kun at sluse 40 tons tobis gennem et hul forrest på dækket og ned i det sidste tomme lastrum.

Poul ved, at manøvren kræver ekstra koncentration.

250

Det begynder at blæse op fra sydvest. Omkring 15 meter i sekundet. Bølgerne viser deres hvide tænder, mens Poul står i styrehuset og nyder en kop sort kaffe. For at skåne Henning og Steen på dækket, bakker han det store skib op i vinden, så søen flækker i to bagom skibet i stedet for at komme fra siden. Poul ved, hvordan en "vasker" ind over dækket kan få folkene til at bande og svovle.

Han fløjter til radioens popmelodier og trækker i det store metalhåndtag, der får skibets bagerste propel til at piske rundt under vandoverfladen og bugsere Anna Sørines bagende op imod vinden. Tak nummer fire af otte. Pouls erfaring siger ham, at det er den mest effektive kraft i sådan et vejr.

260

Med millimeters præcision puffer hans højre hånd til styrepinden, der fungerer som skibets rat. Poul tænker på, at de skal gøre rent i maskinrummet og i skibets dagligstue, messen. Måske også på dækket. Skibet skal som altid være pænt, når det kommer i havn.

Så stiller han sig med bagdelen op mod vinduet og hiver i de to håndtag, der får det grønne net til at

rulle tilbage på tromlen. Den sidste rest af slæbet klemmes sammen i poseenden. Poul ser ud på højre side af dækket, hvor Henning og Ole hurtigt får åbnet for posen, så fiskene kan strømme gennem lugen i indhivervassen og ned på arbejdsdækket på etagen nedenunder. Her står Marius og Steen klar ved sorteringsanlægget.

270

Nordsøens farve er skiftet fra lyseblå til blåsort.

Poul tænker, at det skal blive godt at komme hjem til Kirsten og børnene.

Anna Sørine reagerer prompte på, at Poul for et øjeblik retter opmærksomhed på nettromlens styrehåndtag. Vinden slår med al kraft til fra venstre og trækker kaskader af de to-tre meter høje bølger med sig ind over dækket. Søen rammer blikrøret, der leder fiskene fra tårnet ned i det sidste tomme lastrum. Det river sig løs af de tre punktsvejsede beslag og svirper tilbage til sin hvileposition en meter over det vandfyldte dæk. Vandet fosser ned gennem det 38 centimeter store, runde hul i dækket.

280

Ole springer ned og sætter sig med knæene i hullet for at lukke for tilstrømningen. Han kigger sig hurtigt omkring. Han kan ikke få øje på det dæksel, der plejer at slutte tæt til hullet, når fiskene har fyldt rummet op.

I stedet får han øje på Steen, der har forladt Marius på arbejdsdækket og er løbet op ad trappen til Ole og Henning.

Steen råber, at lyset på arbejdsdækket er forsvundet.

Ole springer op fra sin plads i hullet og sjosker hurtigt gennem vandet på dækket hen imod nedgangen til motorrummet, hvor sikringerne er placeret.

Ole ser sig ikke tilbage, da han råber til Steen, at han skal overtage pladsen i hullet.

290 Anna Sørines snude trykkes ned under vandoverfladen. Fordækket sejler i vand. Poul vinker til Henning og Steen og gør tegn til, at de skal slippe posen, selvom der stadig er ti tons tobis i posen. Han genkender søens pludselige kræfter fra tidligere rejser og griber fat om den sorte knop på styrepinden for at rette Anna Sørine op og atter anbringe skibet blødt i vinden. Men styremaskinen reagerer ikke på de små nøk med pinden. Poul kaster et hastigt blik på autopiloten. Den viser fejl.

300 Han går hurtigt de fem skridt fra styrepinden helt oppe ved vinduet i højre side til håndroret bagest i styrehuset. På vejen når han at give bakhåndtaget endnu en tak. Han bøjer sig forover i ryggen, tager hårdt fat om det lyse egetræ og trækker af al kraft mod venstre. 26 omdrejninger. Poul stirrer op i loftet halvanden meter fremme. Rorindikatoren melder om, at Anna Sørine reagerer som håbet på håndrorets skarpe venstredrejning.

Pludselig hører Poul et smæld bagfra. Han mærker, hvordan søen løfter skibets bagende. Hører suset fra en bølge.

Så kommer vandet.

310 Bølgen flækker omkring styrehuset, og ud af øjenkrogen ser han en kæmpe dyng af skum sprøjte ind over skibets stævn. Med ét føler han, at skibet bliver dødt under fødderne på ham. Som at træde fra et tyndt islag, der giver efter for kropsvægten, til tyk, fast is.

Havet trykker atter Anna Sørines forende ned.

Poul går tilbage til vinduet lige over styrepinden for at se til Henning og Steen. Allerede en meter før vinduet registrerer han den nagende fornemmelse af, at noget er galt. Poul ser, at Henning og Steen ikke længere kan nå dækket med fødderne. De er kastet op i havet og træder vande i deres orange gummibukser og regnfrakker. Vandet når dem til halsen. Poul tænker, at noget er galt. Helt, helt galt. At stævnen burde løfte sig igen. At rælingen burde komme til syne.

320 ”Thorvald, lytter du her?” kalder Poul på den VHF-kanal, hvor han og Thorvald Børsmose knap en time tidligere har sludret om vind og vejr og den snarlige hjemrejse. Poul hører sin egen stemme blive panisk, da han ikke får noget svar. Han tænker, at han må ud til Henning og Steen, der flyder længere og længere mod højre. Væk fra skibet.

”Thorvald for helvede, lytter du her? Skibet synker under fødderne på os”. Poul ser Ole komme op ad trappen i venstre side af styrehuset. Den tætte, lyshårede mand løber næsten vandret hen ad den ellers så stejle metaltrappe. ”Få flåden ud”, råber Poul, og Ole forsvinder ud af døren i højre side. I det samme svarer Thorvald. ”Hvad er der galt?”. Poul gentager: ”Skibet synker under fødderne på os”. Inden han løber samme vej som Ole, kaster han det sorte telefonrør fra sig. Ledningen strammer til og stopper det dinglede rør nogle centimeter over gulvtæppet.

330 Henne ved døren må Poul bruge begge arme til at trække sig ud gennem åbningen og undgå at falde bagover. Han løber højre om bagsiden af styrehuset med det ene ben på styrehusets nederste kant og det andet ben på dækket. Stævnen hælder 45 grader og peger direkte ned mod sandbunden. 40 meter under skibet.

Ole har nået at trække i den lille ring på den hvide glasfibertønde, der udløser redningsflådens hydraulik. Den orange kube folder sig ud, mens den falder ned over rælingen. Endnu inden den begynder at fløjte for overtryk, hopper Ole ned i taget og ruller hurtigt rundt til åbningen.

Efter ham lander Poul.

340 Poul tænker, at Marius er nede i skibet. Uden at tanken når at blive klar, konstaterer Poul, at ham kan de ikke hjælpe nu.

I stedet må de skynde sig ud og hente de to andre.

I en læderskede foran åbningen hænger den kniv, som Poul bruger til at kappe linen mellem flåden og skibet. Vinden kommer fra syd og står direkte ind på Anna Sørines venstre side. Den kaster hurtigt flåden om foran styrehuset. Poul må skubbe fra med hænderne på kanten for ikke at komme til at hænge fast under styrehusets kasketskygge, der hælder faretruende ned mod flåden. I et febrilsk splitsekund tænker Poul, at dét ville trække dem med ned i dybet. Så er tankerne igen på Steen og Henning, som han ikke længere kan se, fordi flådens åbning vender ind mod styrehuset.

350 Propellen bakker stadig i hak nummer fem. Den ligger nu så højt i vandet, at den pisker overfladen til skum. Hvis de kommer derhen med flåden, vil den hakke dem i småstykker. Men Poul tænker ikke på propellen. Han tænker på de to, der ligger i vandet. Og på Marius nede i skibet. Derfor går han i gang med at finde de to blå pagajer og nødpejlesenderen frem fra sejldugsposen, der ligger i flåden. Han ser, at posen også indeholder dåsevand, nødraketter og en øse.

Poul kan proceduren for nødpejlesenderen udenad. Han har læst opslaget på indersiden af toilet døren hundredvis af gange. Han skubber den lille antenne op gennem det orange sejldugstag. Henning og Steen er klatret op i masten. Snart vil den nærmeste radiostation kunne pejle dem og sende hjælp.

360 Masten stikker normalt ti meter over dækshøjde.

Nu er der kun få meter tilbage af den gulmalede stålstang. Poul og Ole padler som rasende for at komme nærmere Steen og Henning. Men stormen tager godt fat i flåden og kaster den som en badebold rundt på havoverfladen.

Langt hurtigere end de kan få armene til at lystre med padlerne.

Den lille åbning i flåden gør det svært at bestemme retningen.

370 Poul er en erfaren svømmer. Som soldat tog han den store livredderprøve. Men han tænker, at det ville være selvmord at forsøge at nå frem til kammeraterne. Frem skulle han nok komme. Men allerede da vil vinden jo have blæst flåden mindst hundrede meter længere væk. Selv den bedste svømmer kan ikke svømme 15 meter i sekundet. Hvordan skal de alle tre kunne nå tilbage i god behold?

De driver tværs over nettromlerne, der står under vand, og ud på skibets højre side. Blæsten sender flåden mod nord.

Poul og Ole padler stadig af al kraft og forsøger samtidig at kaste den 20 meter lange redningsline frem til Henning og Steen. Mod vinden.

Flåden drejer rundt og rundt.

380 Længere og længere væk fra de to, der igen ligger i vandet. Poul vurderer, at der nu er hundred meter mellem flåden og Henning og Steen.

Han har stadig sin mors strikkede strømper på fødderne. De er tørre.

Flåden drejer endnu en omgang om sig selv.

Poul ser, at Henning ligger længere væk fra skibet end Steen. Han træder vande, mens han vinker til dem med den ene, orange arm. Steen ligger helt stille med ansigtet nede i vandet og armene over hovedet. Som et fredfyldt barn, der sover på maven.

Så glider mastens top gennem overfladen og forsvinder sammen med resten af Anna Sørine.

390 Ovenpå det sorte havvand flyder to stykker isoleringsskum på størrelse med tallerkner og et bundt røde kugler.

Pouls hoved er fyldt med usammenhængende tanker. For få minutter siden stod han ved håndtagene i det lune styrehus og hjalp Henning og Steen med at trække de sidste tobis ind.

De skulle alle sammen hjem til familien.

Overfor ham, på flådens sorte gummibund, sidder Ole. De siger ikke noget til hinanden. Poul ser Marius for sig. Det letkrøllede kastaniebrune hår, den robuste skikkelse i den røde kedeldragt. Det glade ansigt.

400 Pouls ansigt er stift. Han tænker, at hvis hans forsøg på at bakke Anna Sørine op i vinden var lykkedes, så var flåden drevet i samme retning som Henning og Steen. Så kunne han have nået dem. Tankerækken slås uafledigt i stykker af noget, han ikke kan indfange. Han hører ingen lyde. Han ser ingenting. Udenfor er Nordsøen blevet større.

Poul hører et jettfly komme buldrende henover hovederne på dem. Selvom det er flere år siden, han holdt op med at ryge, får han pludselig en ustyrlig trang til en cigaret.

Der går en evighed på en time. Poul hører motoren på Thorvalds supertrawler, før han ser skibet. Thorvald kaster en lodslejder ud over rælingen. "Hvor er de andre?", spørger han.

410 *Historien bygger på interviews med personer, der direkte eller indirekte har været involveret i Anna Sørines forlis. Historien indeholder alene oplysninger, der bygger på de involveredes erindringer samt diverse dokumenter og private breve.*

420

Historien om E 187 Anna Sørines forlis

- De menneskelige omkostninger

430 **Den 9. juni 1986 forliste supertrawleren E 187 Anna Sørine under fiskeri på Nordsøen. Tre besætningsmedlemmer omkom. Den 42-årige skipper, Poul Bødskov, overlevede. Dette er beretningen om det forlis, der tog hans liv.**

Af Ken Mathiesen og Heidi Søndergård Mathiesen

Resumé: Poul vågner badet i sved ombord på fiskekutteren Lars Hyldig. Året er 1993, og i fem år har mareridtet om Anna Sørines forlis den 9. juni 1986 forfulgt ham nat og dag. På en lille uge fangede besætningen på Anna Sørine 800 tons af industrifisken tobis på Southermost Rough i Nordsøen.

440 Mens Henning og Ole er ved at hive det sidste slæb ind over rælingen, og Marius og Steen er på arbejdsdækket, fylder en voldsom sø hele fordækket med vand. Vandet fosser ned gennem det 38 centimeter store, runde hul i dækket, der er ved at blive fyldt med fisk. Steen kommer op fra arbejdsdækket og siger, at strømmen er forsvundet. Poul kan ikke længere styre skibet med den elektriske styrepind. Mens han står ved håndroret, hører han vandet komme og ser kort efter skummet sprøjte ind over skibets stævn. Henning og Steen, der før stod på dækket, har nu vand til halsen. Ole kommer op fra maskinrummet, hvor han har tjekket sikringerne og får besked på at kaste redningsflåden i vandet. Poul og Ole padler som sindssyge i redningsflåden, men deres forsøg på at redde Henning og Steen mislykkes på grund af kraftig blæst. Inde i flåden går Poul i chok. En time senere bliver de to samlet

450 op af en anden Esbjerg-kutter.

Del 2

Poul kan ikke længere holde sammen på gården, da Anna Sørines ejer, Poul Kristensen, lægger armene om ham. Stemningen i det lille, reolfyldte mødelokale hos Esbjerg Gensidige Skibsforsikring er fuld af sorg og fortvivelse. Rundt om det lyse naturtræsbord sidder også Ole, forsikringsdirektøren, Svenning, og Poul Kristensens bror, Gunnar, der er medejer af Anna Sørine. Supertrawleren, der nu ligger på havets bund, er forsikret for 24 millioner. Poul føler, at forsikringsdirektøren vil lægge ansvaret over på ham. At han beskylder ham for at

460 have overlæst skibet.

Den 18. juni, ni dage efter forliset, afgiver Poul søforklaring i retten i Esbjerg. Det har han prøvet to gange tidligere, men denne gang er det anderledes. På gården hjemme i Horne ved Varde kan Poul ikke finde ro. Han arbejder mest i sit træværksted eller i haven. Inde i huset kravler Poul sammen i den vissengrønne veloursofa og kæderyger sine Prince Light. Han fornemmer, at Kirsten og børnene går på listefødder omkring ham. Kirsten vil gerne snakke, men Poul fortæller kun i overskrifter. Han ser, at hun er ked af det. Men ingen skal have ondt af ham. Han vil bare have lov til at være alene.

470 Hvis Henning havde fået fat i det bundt kugler, havde han måske klaret sig.

En dag bliver Poul ringet op af Jehovas Vidner. Damen i røret vil gerne hjælpe ham med at få det

bedre. Overvinde oplevelsen på havet. Men Poul takker nej. Han tænker, at hvis der findes en gud, ville han også have holdt hånden over Marius, Henning og Steen den eftermiddag.

Poul taler i telefon med sine ti søskende, men han ser dem ikke. Han tænker, at andre ikke skal bestemme, hvornår han skal dele sine tanker med dem. De irriterer ham med deres spørgsmål om, hvordan han har det.

Hvorfor lader de ham ikke bare være i fred?

480 Da Poul har boet i sit eget indre i en måned, kommer der bud fra en af Esbjergs store supertrawlere. Skipperen skal have ferie og mangler en mand.

Er det noget for Poul?

Poul føler, at han bliver sparket op af sofaen. Han tager det som et tegn på, at der stadig er nogen, der tror på ham. På trods af alt. Den store klump i brystkassen får selskab af lidt varme.

På havnen er der ingen, der spørger til det, der sidder fast i hans brystkasse. Men Poul får ind i mellem lyst til at fortælle. Og så lytter de.

Forsikringsselskabet sender dykkere ned til Anna Sørine. De vil have en forklaring på forliset.

Et hollandsk bjærgningsselskab får til opgave at løfte Anna Sørine op af Nordsøen med en kran.

490 Poul bliver spurgt, om han vil med på den ledsagende flydedok sammen med Poul Kristensen og folk fra Søfartsstyrelsen og forsikringen. Men tanken om Marius, der ligger nede i dybet, får Poul til at sige nej. Han tænker, at han må undgå flere belastninger, for ikke at havne i sofaen igen.

Poul ser på TV, at de rådne tobis sprænger sig vej gennem alle åbninger, da skibet når vandoverfladen.

Marius bliver lagt på flydedokken i en sort plasticpose.

Det sorte telefonrør til VHF'en hænger stadig og dingler i sin ledning.

500 Et lille år efter, at det nybyggede skib blev fejret med Assens' borgmester i spidsen og flag i masten, ligger Anna Sørine atter på det fynske værft.

Hver dag i over en måned minder stanken af rådne fisk alle i omegnen om skibets tilbagekomst. Søfartsstyrelsen går i gang med de tekniske undersøgelser.

I skibets bovpropelrum, hvor lysanlægget står, flyder det med rådne fisk. Styrelsen siger, at Poul har fyldt alt for mange tobis i lasten. Han ryster på hovedet og tænker, at de ikke har forstand på fiskeri. For der er da ingen, der kan komme i tanke om at ødelægge teknik for en million kroner med en portion fisk, der kan indbringe 20.000 kroner.

Styrelsens konklusion bliver, at Poul har forsømt sit ansvar som skipper.

510

En efterårs morgen i 1986 bliver Poul ringet op fra politiet i Esbjerg, mens han arbejder på havnen i Gilleleje. I røret er en kriminalbetjent, der siger, at han gerne vil se Poul - og helst senere på dagen. Jo før, jo bedre, faktisk.

Kriminalbetjenten fortæller, at politiet og statsadvokaten i Sønderborg overvejer at rejse tiltale mod Poul. Tiltale for uagtsomt at have været skyld i, at Henning, Steen og Marius døde.

Poul er træt af at skulle afbryde sin arbejdsdag i Gilleleje, hvor han er ved at forberede et marokkansk fiskeprojekt sammen med nogle bornholmske fiskere.

Men han sætter sig ind i sin bil og drager mod Esbjerg. Undervejs spekulerer Poul som en gal.

Hvad sker der nu? Og hvad vil de spørge mig om?

520

Poul er sikker på, han ikke har gjort noget forkert. Han gjorde, som han plejede.

I løbet af efteråret er Poul flere gange til afhøringer på politigården i Esbjerg.

Det er ikke nemt for ham at skulle berette om dét, der skete ude på havet den junieftermiddag.

Men han forklarer så godt, han kan.

Politiet er især interesseret i, hvor mange fisk skibet

havde lastet – og hvor der var fisk, som ikke burde være der.

- 530 Poul taler aldrig med de journalister, der gerne vil have stof til en god historie. Men en dag bliver han ringet op af én, der fortæller, at statsadvokaten i Sønderborg har afvist sagen. Statsadvokaten mener ikke, at Poul kan blive dømt for noget. Poul føler sig fantastisk lettet. Nu har han statsadvokatens ord for, at han ikke kan lastes for sine tre kammeraters død. Poul ved, at Søfartsstyrelsen og SiD, der kører erstatningssagen for de efterladte enker, skynder sig at klage til rigsadvokaten over statsadvokatens afgørelse. Men han er overbevist om, at statsadvokatens ord er et manifest. En afgørelse truffet af en statsadvokat bliver ikke ændret, tænker Poul.

- 540 Fiskeeventyret i Marokko ender brat, da Poul uforvarende kommer i klørne på den marokkanske mafia. Han får i stedet hyre på fiskekutteren Lars Hyldig, og månederne går. Poul føler, at han er ved at finde sine ben igen. Der går længere og længere tid mellem de dage, hvor forliset rigtig bider sig fast i ham.

- En sommerdag i 1988 taler han og Poul Kristensen om, at fristen for at genoptage straffesagen nærmer sig. Nogle få dage før den udløber, er Poul ombord på Lars Hyldig – på vej hjem til Esbjerg. Samme morgen sejler den restaurerede Anna Sørine ud af Esbjerg Havn. Et af besætningsmedlemmerne er ikke mødt op, og Poul Kristensen står og mangler en mand. Mens Lars Hyldig og Anna Sørine ligger side om side, klatrer Poul fra den ene trawler til den anden.
- 550 Det er første gang, han skal sejle med Anna Sørine efter forliset, og der ligger andet end mand-skabsmangel bag den manøvre. Poul Bødskov og Anna Sørines ejer er sikre på, at så længe Poul Bødskov bliver på havet, er der ingen, der kan stævne ham. Og når Anna Sørine atter vender hjem med fuld last, er tidsfristen for længst overskredet.

- Da Blåvand Radio kalder på Anna Sørine, er Poul i gang med at reparere i trawlet ude på dækket. Vagten i styrehuset besvarer radioopkaldet og vinker ud til Poul. Der er telefon. På vejen op ad trappen til styrehuset har han ingen anelse om, hvad der venter ham.
- 560

Kriminalbetjenten i den anden ende af radioforbindelsen læser med rolig stemme:

Ib Poul Bødskov født den 27. november 1943 i Skivholme, boende Horne, Varde, til straf for overtrædelse af

1) sølovens § 71 stk. 1 ved den 9. juni 1986 cirka klokken 13 som skibsfører på F/K Anna Sørine under fiskeri på positionen 54.41.03 N, 01.11.00 Ø, Southernmost Rough, Nordsøen, ved grov fejl og forsømmelse at have undladt at gøre, hvad der stod i hans magt for at holde skibet i sødygtig stand, idet: skibet var hårdt nedlastet, syv lænseporte var lukkede og skalkede, dækslet på bagbord

luftventil var sikret i åben stilling, to lastrumsluger var ikke tilspændte, døren til bovpropelrummet var ikke skalket, hvilket alt bevirkede at skibet forliste.

570 2) *Straffelovens § 241 ved under de i forhold 1 beskrevne omstændigheder uagtsomt at have forvoldt en andens død, idet besætningsmedlemmerne Henning Hansen, Marius Knudsen og Steen Knudsen druknede under forliset.*

Poul mærker, at han bliver vred. Edderspændt rasende. Han fyrer nogle eder og forbandelser af til kriminalbetjenten, men tænker i samme øjeblik, at han jo ikke er den rette mand at skælde ud.

Det første, Poul Kristensen og hans bror, Gunnar, gør, da Anna Sørine anløber Esbjerg Havn, er at tage kontakten til københavneradvokaten, Bjørn Groth-Andersen.

580 Han er ekspert i søret, og de to brødre vil sikre, at Poul får det bedste forsvar, man kan tænke sig. At Bjørn Groth-Andersen tager sig godt betalt, betyder ikke noget for dem i den sammenhæng, meddeler de Poul.

Da Poul kommer hjem, ligger anklageskriftet i en kuvert på det lakerede fyrretræsbord i køkkenet. Poul læser de to flødefarvede A4-ark med den maskinskrevne anklage flere gange. Ord for ord. Sætning for sætning.

590 Poul spekulerer som en gal. Han har aldrig gjort noget kriminelt. Jo, han har ind i mellem prøvet at snyde fiskerikontrollen, men han kunne da aldrig komme i tanke om at slå nogen ihjel. Den juni-eftermiddag for to år siden udførte han bare sit arbejde som altid. De andre skippere ville da have grinet af ham, hvis han havde stoppet fiskeriet på grund af den smule blæst. Poul føler skuffelse og vrede over, at nogen kan finde på at beskyldte ham for sådan noget. Han synes, det er uvirkeligt. Som om, det handler om en anden mand. Mens han læser anklageskriftet for gud ved hvilken gang, får han nogle mærkelige tanker.

Pludselig er Poul ikke længere så sikker på, at han ikke har gjort noget forkert. Han tænker, at når anklagemyndighedens store apparat med kloge folk fra Søfartsstyrelsen i spidsen, siger, at han har forsømt sit ansvar, så har de måske ret?

Var der noget, han kunne have gjort for at redde Henning, Steen og Marius? Var der?

600 Pouls tanker tumler omkring, men han kommer ingen vegne med dem. Billeder af Henning og Steen i vandet dukker op. Forsvinder. Dukker op igen.

Inde i hovedet kæmper Poul en opslidende kamp mellem sin egen dømmekraft og troen på autoriteterne.

- *De siger, at du har forsømt dit ansvar!*

- *Jamen, jeg gjorde alt, hvad jeg kunne!*

- *Er du sikker på, at der ikke var noget, du kunne have gjort anderledes?*

- *Jamen, vi padlede jo som gale!*

- *Men nogen siger altså, at du har gjort noget forkert!*

610 Udadtil lader Poul ikke sin tvivl komme til syne. Men hjemme i sofaen og ude på havet ruger han over sin hemmelige usikkerhed.

Når han taler med Kirsten. Og når børnene og familien spørger, vil Poul gerne vise, at han er stærk. Han skal nok komme igennem den retssag, og vinde den.

Søfartsstyrelsen turer atter frem med påstanden om, at Poul har været for grådig. Som skipper var det Pouls ansvar at vurdere, hvor mange fisk skibet kunne bære, og i styrelsens øjne har han tonset så mange fisk ned i lasten, at Anna Sørine ikke længere var i stand til at sejle.

Styrelsen mener også, at Poul har fejlet ved at holde syv af de otte læseporte på Anna Sørines sider lukkede.

620 På den måde kunne vandet på dækket ikke løbe ud i havet igen.

Poul og Bjørn Groth-Andersen samarbejder med en

havariexpert fra Esbjerg. De tre mødes flere gange på havariexperten kontor tæt ved havnen, og de taler ofte i telefon sammen. Mens eksperten arbejder med tal og formler, bidrager Poul med sine mere end 20-års erfaring som fisker.

Han finder også et stykke papir, som han giver Bjørn Groth-Andersen. Papiret er et opslag fra Esbjerg Gensidige Skibsforsikring, der hænger på alle Esbjergs fiskebåde. Det henstiller til, at læseportene holdes lukkede under fiskeri for ikke at ødelægge fiskegrejerne. Poul tænker, at Søfartsstyrelsen har set opslaget hundredvis af gange, når de har synet kuttere.

630 Herefter kommer de tre frem til en forklaring på Anna Sørines forlis, der slet ikke ligner Søfartsstyrelsens.

Havariexperten har regnet ud, at den vigtigste årsag til forliset kun kan være blikrøret, der sad fast på hullet ned til lastrummet, indtil den voldsomme sø kom ind over dækket. Da vandmasserne fik røret til at knække af sine beslag, kunne tusindvis af liter vand løbe ned i Anna Sørines forende i løbet af ingen tid.

At portene, der skulle læse dækket for vand, samtidig var lukkede, har ingen betydning, konkluderer havariexperten og henviser til Archimedes Lov.

640 En dag dumper der et brev ned i Pouls postkasse: *Kære Poul! I vores familie er vi ikke vant til store ord, og heller ikke vant til at uddybe, hvad vi føler for hinanden. Men du skal vide, at vi tænker meget på dig og din familie i disse dage. Du skal vide, at uanset hvad retten kommer frem til, så vil du for mig altid være den gode, kærlige broder, som du altid har været. Jeg tror, at du har gjort, hvad du kunne for at redde dine kammerater, og det kan rettens afgørelse ikke lave om på. Kærlig hilsen Siri.*

Poul tænker, at han ikke har bedt om opbakning. Han vil selv klare det her.

650 De seneste måneder har han spekuleret nat og dag. Set sig selv i styrehuset. Set de andre arbejde på dækket. Genoplevet de få fatale minutter, inden Anna Sørine forsvandt fra havoverfladen, igen og igen.

Alt sammen for at kunne fodre Bjørn Groth-Andersen og havariexperten med mere viden, flere detaljer. Og for nu at kunne gøre sit yderste for få dommeren og domsmændene til at forstå, at han gjorde, hvad han kunne for at redde sine kammerater.

Spekulationerne får Poul til at føle, at han selv gør noget.

Alle billederne og tankerne er blevet til en film inde i Pouls hoved. Der afspilles. Spoler tilbage.

Og afspilles igen. Poul kan ikke længere styre den.

Den dukker op om dagen, bedst som han er i gang med noget andet.

660 Om natten er han begyndt at have de frygteligste mareridt om Steen og Henning i vandet. Men Poul fortæller ikke nogen om sine drømme.

- 0 -

Mandag den 21. november 1988 starter Poul sin røde Passat og kører de godt 30 kilometer fra Horne til Esbjerg. Han parkerer ved retsbygningen og vandrer ind gennem den dobbelte glasdør. For enden af en lang gang ligger det retslokale, hvor Poul er blevet bedt om at stille klokken ni. Lokalet, der er lidt større end en almindelig dagligstue, har borde og stole af lyst træ. Vægge og gardiner er holdt i mørke, grumsede 60'er farver.

670

Poul tager plads til venstre for dommeren, Christian Richter, og de to domsmænd, som han kender fra havnen.

Ved siden af Poul sidder advokaten, Bjørn Groth-Andersen. Overfor, ved den modsatte væg, har anklageren sæde.

Tilhørerpladserne til højre for indgangsdøren er fyldt med journalister og pårørende til Henning, Marius og Steen. Anna Sørines ejere, Poul og Gunnar Kristensen, sidder der også.

Kirsten kan ikke være der, men på bagerste række til højre sidder Pouls ældste datter, Lone. Poul har ellers sagt, at hun skulle blive hjemme. Han synes ikke, hun skal se sin far i den situation, og han møder ikke hendes øjne.

680

Mandag viser Poul sin indre film med en lavmælt stemme, der er fuld af gråd, og tirsdag flytter retsmødet ned på Anna Sørine i fiskerihavnen.

Dommeren er med. Journalisterne. Anklageren. Dem alle sammen.

Oppe i styrehuset skal Poul vise endnu et stykke af filmen. Den passage, hvor han går fra det elektriske styrehåndtag til håndroret. Og tilbage igen. Hvor han ser Henning og Steen i vand til halsen. Hvor skibet bliver dødt under fødderne på ham.

Med et ansigt, der er blevet til sten, forsøger Poul at huske præcist. Sekund for sekund. Han mærker gråden presse på, mens han spiller sit dilettantstykke i det stopfyldte styrehus.

Den overvinder ham, og han gennemfører ikke.

690

Skibsingeniør Jann Ingeberg fra Ole Steen Knudsens Skibstegnestue i Lystrup ved Århus kender Anna Sørines konstruktioner som sin egen bukselomme. Da han står i vidneskranken om onsdagen, hælder han også til teorien om, at Anna Sørine forliste på Nordsøen, fordi der flød tusindvis af liter vand gennem hullet i dækket og ned i skibets forreste lastrum.

Poul lytter koncentreret til skibsingeniørens tale. Pludselig får han øjenkontakt med sin bror, Axel, der sidder sammen med sin kone, Birgit, på et par stole ud for anklagerens bord. Gad vide hvornår, de er kommet?, tænker Poul. Han har slet ikke set døren til retslokalet gå. Med ét føler han sig mere rolig. Han husker, at Axel altid har samlet ham op, når han er haltet hjem.

Men Poul ved godt, at problemerne denne gang overstiger almindelig menneskelig formåen.

700

Det er op til dommeren at afgøre, hvad der skal ske med ham.

Et af de vidner, der gør alt for at få Poul dømt for uagtsomt manddrab, er overskibsinspektør fra Søfartsstyrelsen, Hans Christensen.

Han er en intelligent og vidende mand, der gør indtryk på sine omgivelser.

Det er ham, der beskylder Poul for at have fyldt så mange fisk i Anna Sørine, at skibet ikke længe var sødygtigt. Det er ham, der siger, at Poul er ansvarlig for Hennings, Marius' og Steens død. For det kan godt være, at Poul bare passede sit job – men så er det ikke passet godt nok, når tre mand omkommer.

- 710 Bjørn Groth-Andersen vil vise dommeren og domsmændene dykkernes undervandsoptagelser og videofilmen fra hævnningen af Anna Sørine.
Han vil have dem til at forstå, at Poul ikke har overlastet. At Hans Christensens snak om fisk i bovpropelrummet er det rene vrøvl.
Bjørn Groth-Andersen siger til Poul, at han gerne må forlade retslokalet imens. Men Poul bliver. Da vandet begynder at boble som syre bag fjernsynsskærmens glas, og de flere hundred tons rådne fisk sprænger sig vej gennem alle Anna Sørines revner og sprækker, fornemmer Poul, at dommeren ikke længere synes om Hans Christensens forklaring.
Bjørn Groth-Andersen giver Søfartsstyrelsen en opsang for at have overset, at døde fisk, der ligger halvanden måned i otte grader varmt vand, ikke kan undgå at rådne og udvikle gasser.
- 720 Gasser, der er så kraftige, at fiskene udvider sig og behøver mere plads. Den plads, de kunne finde ved at sprænge sig vej til bovpropelrummet.

Det er i en af pauserne, mens Poul står ude på gangen og ryger en cigaret, at Hans Christensen kommer hen til Poul. Han siger til ham, at havet er en farlig arbejdsplads. At dødsulykker kan ske.

Den eftermiddag siger Poul til Kirsten, at han tror, det går den rigtige vej.

Klokken er næsten et torsdag eftermiddag, da dommeren og de to domsmænd vender tilbage til retslokalet med deres dom.

- 730 Poul sidder med bøjet hoved og kigger ned i bordet. Han mærker, hvordan overkroppen skælver i den grå, strikkede sweater. Han tænker, at han de seneste dage har været så ærlig, som han overhovedet kunne.

Dommeren siger, at den centrale årsag til forliset uden tvivl er, at metalrøret blev slået løs.

Ib Poul Bødskov frifindes for overtrædelse af søloven og straffeloven, læser dommeren.

Der går et sus gennem salen. Poul tager hænderne op for ansigtet, da han mærker gråden komme.

Tilhørerne rejser sig op.

Så flyver Axel og Birgit Poul om halsen.

- 740 Dommeren og domsmændene forsvinder ind i baglokalet. De har sagt, at Poul ikke dræbte Marius, Henning og Steen den junieftermiddag på Nordsøen.

Poul tænker, at han må ringe hjem til Kirsten.

Udenfor retsbygningen tumler journalisterne rundt i hinanden og metervis af tv-kabler. ”Jeg er en glad mand. Jeg har lige ringet til min kone. Hun sidder og græder derhjemme”, får Poul sagt til reporteren fra TV-Syd, inden gråden presser ham tilbage til bygningen.

Det er Bjørn Groth-Andersen, der foreslår, at de alle sammen går på Løven & Lammet og drikker en øl. Poul har mest lyst til bare at køre hjem til Kirsten.

- 750 Inde på værtshuset bliver stemningen hurtigt løssluppen.
Vestkystens fotograf tager billeder af Poul, Bjørn Groth-Andersen og Poul Kristensen. De har alle tre en stor skummende fadøl i hånden og et stort smil på læben.

Tre dage senere fylder Poul 45 år. Axel kommer med den Highlander whisky fra Hebriderne, han har gemt til en særlig lejlighed.

Det går op for Poul, hvor mange mennesker, der har været der for ham, mens han troede, han skulle klare det hele selv.

- 0 -

760

Poul sidder ved det lakerede fyrretræsbord hjemme i køkkenet og stirrer frem for sig. Han skubber stolen bagud og rejser sig. Med den ene hånd griber han om pakken med Prince Light. I den anden balancerer han med et fyldt askebæger. Han lader sig dumpe ned i den lange ende af den vissen-grønne hjørnesofa foran fjernsynet og lægger en pude under hovedet. Klokken er næsten fire om morgenen. Der er intet at se på tv. Men Poul har sin egen film at kigge på. For en time siden vågnede han. Under dynen i soveværelset. I drømmen var han i en orange redningsflåde omgivet af Nordsøens blåsorte vand.

Det har han været hver nat i to uger. Poul længes efter en nat i fred, og han ved af erfaring, at han får lov ind i mellem.

770

Poul sejler stadig med fiskekutteren "Lars Hyldig". Men priserne på fisk er blevet dårlige, og fiskerikontrollen er konstant lige i hælene. Han kunne for så vidt være ligeglad. Han får jo sin løn alligevel. Men Poul knokler. Det første halvår af 1993 er han over fem måneder på havet blandt de andre fiskefartøjer.

Der er gået fem år siden retssagen. Som skipper er han den første til at stoppe fiskeriet, når vinden frisker op. De andre skibe lader som regel grejerne ligge i havet. Poul tænker, at han ikke længere er optimal at sende ud som skipper.

780

Stoltheden ved at rejse ud med et tomt skib, finde fiskene og sejle hjem med fuld last er væk. Poul tænker, at det også er den satans fiskerikontrol.

Poul og Kirsten flytter fra gården til et lejet hus i Horne. Poul beslutter sig for at droppe fiskeriet og tage hyre som maskinmester på en coaster.

Han er væk flere måneder ad gangen.

Men de 16 timer mellem vagterne er et helvede for ham. Søvnens tager drømmene med sig. I vågen tilstand kan Poul ikke holde tankerne væk. Så Poul tager ekstra vagter.

I de seks år, han sejler langfart, kan man spejle sig på dieselmotoren i maskinrummet, når han går i land.

790

Det lejede hus er bygget sammen med en tømrervirksomhed. I efteråret 1999, mens Poul er sendt på afspadsering fra coasteren, får tømrermesteren brug for en ny mand i værkstedet. Poul slår til.

Kort tid efter holder drømmene op.

Bag værksted ligger en stor have, hvor Poul og Kirsten får lov til at holde høns og så jorden til med gulerødder, persille og alverdens andre grøntsager. Om sommeren går Poul i haven efter fyraften og kommer først ind, når mørket falder på.

Når vejret ikke er til havearbejde, bruger Poul fritiden i det lyse træværksted.

Han fortæller ikke nogen om tankerne, der kan komme, bedst som han står med skruemaskinen.

800

Med ét slag ser Poul ikke længere de 3,5 centimeter lange skruer, der arbejder sig ind i stykket af limtræ i hans hænder.

For øjnene af ham ligger Steen helt stille med ansigtet ned i det blåsorte vand. Armene i den orange regnfrakke flyder slapt hen ved hver sit øre. Som rækker han modvilligt hænderne i vejret. Gen-

nem redningsflådens kvadratmeterstore åbning kan Poul også se Henning. Den lille mand vinker med den ene hånd. Så tager vinden fat i flåden, og hvirvler den rundt. Poul mister de to af syne.

810 Det lykkes ham atter at fokusere på skruen, der er halvvejs inde i træstykket. Poul ved ikke, hvor længe han har stået ubevægelig og set frem for sig i værkstedet. Men det er blevet en træningssag for ham atter at gribe fat om træet og vende tilbage til den virkelighed, der gør ham glad.

De daglige resultater i værkstedet. Snakken med kollegerne.

Imens spoler filmen selv tilbage og gør klar til ny fremvisning. Måske senere i dag. Helt sikkert i morgen.

820 *Historien bygger på interviews med personer, der direkte eller indirekte har været involveret i Anna Sørines forlis og den efterfølgende retssag. Historien indeholder alene oplysninger, der bygger på de involveredes erindringer samt retsdokumenter og private breve.*

Flere af de implicerede har givet udtryk for et ønske om, at de efter forliset havde fået professionel hjælp.